

Ledelse i sektor oppvekst

Personalet ved Vingelen skole setter spørsmålstegn ved vedtak gjort i kommunestyret 12.12.24:

Under pkt 3: (enstemmig):

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge KSK-rapport til grunn for å forbedre den helhetlige ressursutnyttelsen i sektor oppvekst. Kommunedirektøren bes igangsette en bred medvirkningsprosess hvor elever, foresatte, ansatte og lokalsamfunn gjøres kjent med ulike problemstillinger sektoren står ovenfor, og hvordan disse kan løses innen dagens skolestruktur. Målet er styrket samarbeid og opprettholdt kvalitet i sektor oppvekst. Som en del av prosessen bes kommunedirektør utrede mulighetene for et interkommunalt samarbeid om fag og kompetanseutvikling, samt lederutvikling og ledersamarbeid. Målet er at størst mulig ressurs i sektor oppvekst skal gå direkte til målretta og riktige tjenester til barn og unge.

Under pkt 1 (enstemmig)

• Ytterligere ressurs fra ledelse i sektor oppvekst flyttes til undervisning. Personalansvar for skole samles for å sikre optimalisert ressursutnyttelse. Endringer i ledelsesstruktur skal gjennomføres innen 1.8.2025.

Hvordan kan kommunestyret først bestemme seg for en bred medvirkningsprosess for å se på utfordringene i oppvekstsektoren og legge KSK-rapport til grunn, men i samme vedtak ta en avgjørelse som

- har store konsekvenser for det daglige arbeidet ved skolene, men som likevel
- ikke er diskutert med hverken ansatte, rektorer eller utdanningsforbundet og som
- strider imot KSK-rapporten som skulle «legges til grunn for å forbedre den helhetlige ressursutnyttelsen i sektor oppvekst»?

Utfordringer

Personalet ved Vingelen skole tror ikke skolene i Tolga vil fortsette å være kvalitativt gode og fungere godt med en så liten og fragmentert ledelses-ressurs. Etter vår erfaring og kunnskap om det å drive skole, så krever det 100 % tilstedeværelse hver dag for den som er rektor.

I Vingelen ble det tatt et tak allerede i 2014, gjennom at barnehagen og skolen ble slått sammen til et oppvekstsenter for å samle ledelses-ressurs og spare kommunen for utgifter. Da ble rektor enhetsleder for både barnehagen og skolen. Dette fungerer fordi alt er samlokalisert. Hvordan blir dette nå?

Ledelse som ikke er til stede til enhver tid fungerer ofte godt i næringsliv og mange offentlige virksomheter. Å drive skole er imidlertid noe helt annet. Her er det en daglig og kontinuerlig dynamikk mellom elever, mellom lærere og mellom elever og lærere og det er mange mellommenneskelige situasjoner som skal løses i en svært hektisk hverdag. Det er godt kjent at rektorstillinger er vanskelig å besette og vi er usikre på hvor attraktivt det vil være i lengden å ha en slik jobb.

Erfaringer fra andre kommuner som har prøvd felles rektorressurs er til dels svært dårlige. (Vi kan anbefale å høre med f.eks Åmot kommune.) KSK-rapporten (som kommunestyret bestilte) er klar på dette i kap 2.6 :

*Et alternativ er at noen ledere kan ha flere roller, f.eks. være rektor eller styrer på to enheter. **Men de som har prøvd dette går som regel tilbake på en slik ordning**, dette begrunnes i at det fra de ansattes side blir etterlyst tilstedeværende ledelse og at det fra ledernes side oppleves som belastende å være leder på flere steder.*

Føringer

Som vedlegget viser, stiller opplæringsloven strenge krav til at rektor holder seg fortrolig med den daglige virksomheten, og jobber for å videreutvikle virksomheten.

- Hvem skal ha det pedagogiske og faglige ansvaret når rektor ikke er til stede?
- Hvordan skal rektorressursen fordeles mellom skolene?
- Hvem skal ha ansvaret for å drive god veiledning for å få et godt læringsmiljø og støtte lærere og elever i prosessen når rektor ikke er til stede?
- Rektor er også mye involvert i som vikar i vanlig undervisning og i daglig problemløsning. Hvem skal være vikar for rektor mens hen er ved den andre skolen?
- Hvor mye tid har kommunen tenkt at den ene rektoren skal bruke for å reise mellom Vingelen og Tolga, og hva skal rektoren gjøre mens hen er til stede i den daglige virksomheten for å faktisk være involvert i den?
- Hvordan skal rektoren skaffe seg oversikt over de daglige utfordringene (Hva skjer mellom elevene? Hva skjer mellom de ansatte?) ved den andre skolen mens hen er til stede?
- Hvem skal bruke tid på å orientere rektoren om hva som foregår og hvem skal være vikar for denne personen? Hvor mye tid skal brukes?
- Hvem skal holde den løpende kontakten med PPT og andre samarbeidsinstanser?
- Hvem skal ha det daglige ansvaret for SFO?
- Hvem skal ha personalansvaret for Vingelen barnehage?
- Hvordan har man tenkt å skille faglig-pedagogisk ansvar og personalledelse?

Vingelen oppvekstsenter ber om at kommunestyret tar sitt eget vedtak om å iverksette en bred medvirkningsprosess på alvor FØR lite utredete vedtak med store konsekvenser gjøres. Dette innebærer at vedtakets pkt 1 om samling av ledelsesressurs omgjøres. Vi håper at kommunen kan svare på våre spørsmål og redegjøre for hvordan forslaget kan gjøres innenfor regelverket og spare ressurser uten at det gjør skolesektoren i Tolga dårligere.

Vingelen 20.01.25

*På vegne av personalet ved Vingelen oppvekstsenter
Arbeidsplassstillitsvalgt Bente Nordistuen*

Svar frå ordføreren

Fra: Bjørnar Tollan Jordet <bjornar.t.jordet@tolga.kommune.no>

Sendt: mandag 20. januar 2025 20:47

Til: Bente Nordistuen <bente.nordistuen@tolga.kommune.no>; Esten Inge Hilmarsen <esten.inge.hilmarsen@tolga.kommune.no>; Maren Riise Rusten <maren.riise.rusten@tolga.kommune.no>; Terje Sundt <terje.sundt@tolga.kommune.no>; Kjell Dalløkken <kjell.dallokken@tolga.kommune.no>; Amund Tangen Bondal <amund.tangen.bondal@tolga.kommune.no>; Åsmund Nymoen <asmund.nymoen@tolga.kommune.no>; Knut Sagbakken <knut.sagbakken@tolga.kommune.no>; Esten Kleven <esten.kleven@tolga.kommune.no>; Jo Esten Trøan <jo.esten.troan@tolga.kommune.no>; Ingeborg Kirkbakk <ingeborg.kirkbakk@tolga.kommune.no>; Kari Nordskogen Volden <kari.nordskogen.volden@tolga.kommune.no>; Einar Hilmarsen <enar.hilmarsen@tolga.kommune.no>; Toril Østvang <toril.ostvang@tolga.kommune.no>
Kopi: post@Tolga.utdanningsforbundet.no <post@Tolga.utdanningsforbundet.no>; Siv Stuedal Sjøvold <siv.stuedal.sjovold@tolga.kommune.no>

Emne: Re: Ledelse i sektor oppvekst

Hei Bente.

Denne henvendelsen baserer seg på en del forutsetninger og konklusjoner som på ingen måte er gitt av kommunestyret. Det kommunestyret har vedtatt er at personalansvar for skole skal samles for å sikre bedre ressursutnyttelse og samhandling. Fagansvar og stedlig ledelse er ikke en del av politikernes budsjettvedtak, men noe som må avklares i en administrativ prosess som man nå er i gang med. Det er viktig å understreke at dersom de ansatte har tydelige og konstruktive innspill på hvordan vi skal klare å opprettholde kvalitet med reduserte budsjettammer, uten å gjøre endringer på skolestruktur, så ønsker kommunestyret innspill på dette i en bred medvirkningsprosess.

For min egen del er det viktig å være tydelig på at de konklusjonene som dette brevet baserer seg på, ikke er en del av kommunestyrets vedtak, men at kommunestyret har valgt å ta innspillet fra blant andre FAU i Vingelen om at vi må flytte flere ressurser fra administrasjon til undervisning. Dersom personalet ved Vingelen har andre forslag enn de politikerne har vedtatt, som forholder seg til de samme økonomiske rammene som politikerne har, så er vi åpne for det.

Med hilsen

Bjørnar Tollan Jordet

Ordfører Tolga kommune

Vedlegg:

Fra Opplæringsloven:

§ 17-2 Leiting

Skolen skal ha ei leiting som er fagleg, pedagogisk og administrativt forsvarleg.

Ein skole skal leiest av ein rektor. Rektoren skal ha pedagogisk kompetanse, ta del i den daglege verksemda og arbeide med utviklinga av verksemda. Ein rektor kan leie fleire skolar.

§ 17-12 Skolefagleg kompetanse og kvalitetsutvikling

Det skal vere skolefagleg kompetanse i kommune- og fylkeskommuneadministrasjonen.

Kommunen og fylkeskommunen skal arbeide for å halde ved lag og heve kvaliteten i grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa.

Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at skolane jamleg vurderer i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsette med heimel i §§ 1-4 første og andre ledd og 1-5 andre og tredje ledd.

Kommunestyret og fylkestinget skal minst éin gong i året få informasjon om læringsmiljøet, læringsresultata og gjennomføringa til elevane i opplæringa.

Fra Utdanning.no:

Rektor/skoleleder

Rektor er skolens øverste leder, og har ansvar for pedagogisk, personal- og administrativ ledelse på en skole.

En rektor/skoleleder kan ha ulike oppgaver og ansvar. Disse vil variere avhengig av skolens størrelse og hvilket nivå i utdanningssystemet skolen befinner seg på.

Rektor er en del av skoleledelsen som har ansvaret for den faglige og administrative driften av en skole.

På store skoler kan skoleledelsen bestå av assisterende rektor, [undervisningsinspektør](#) og avdelingsledere. På mindre skoler kan skoleledelsen bare være rektor, eventuelt en inspektør på deltid.

Alle i skoleledelsen har en rolle som skoleleder. Skoleledere kan også ha undervisning som en del av sine arbeidsoppgaver.

Vanlige arbeidsoppgaver for rektorer kan være:

- pedagogisk ledelse, tilrettelegge for at alle ansatte får veiledning og støtte i sitt arbeid med å skape godt læringsmiljø for elevene
- utvikle et godt skolemiljø og for å legge til rette for gode læringsprosesser på skolen
- lede og utvikle lærings- og læreplanarbeid
- personalledelse

- administrative oppgaver, for eksempel lage budsjetter og rapporter
- sørge for å følge relevant lovgivning, læreplaner og oppfylle elevers rettigheter
- foreldresamarbeid

I skolen er rektorer normalt fast ansatt, men enkelte store videregående skoler har også rektor på [åremål](#).

Fra Utdanningsforbundet, Åpen Post 1. des. 2022

Kan vi ha en rektor for flere skoler?

Hva sier Veilederen.no?

En person kan være rektor ved flere skoler under forutsetning av at vilkåret om en forsvarlig faglig, pedagogisk og administrativ ledelse er oppfylt og at rektor kan følge opp og videreutvikle den daglige driften ved den enkelte skole.

Hva sier Udir?

Loven er ikke til hinder for at to eller flere skoler har felles rektor. Vi viser til forarbeidene til lovendringen, Ot, prp, nr. 67 (2002- 2003), blant annet s. 23: ” ... Dette inneber at alle skolar skal vere underlagde ein rektor med ansvar for opplæringa, og at det vil vere tillate for skolar å ha felles rektor, men berre så langt det da vil vere mogleg for rektor å halde seg fortruleg med den daglege verksemda, med det for auget at denne kan vidareutviklast.” Udir f.f

Utdanningsdirektoratet vurderer det slik at kriteriene ovenfor er skjønnsmessige og at vurderingen av hvorvidt to skoler kan ha felles rektor må avgjøres etter en konkret helhetsvurdering i hvert enkelt tilfelle. Vi vurderer det slik at det vil være rektors nærkontakt med skolene som er det viktigste. Det er altså ikke avstanden mellom skolene alene som vil være avgjørende for vurderingen av om rektor kan være rektor ved flere skoler. I tillegg setter vilkåret om at rektor skal holde seg fortrolig med virksomheten ved skolene, krav til rektors tilstedeværelse ved den enkelte skole. Hvor mye rektor må være til stede vil blant annet variere med skolens størrelse og antall årstrinn og tilbud ved den enkelte skole. Det vil for eksempel være lettere å holde seg fortrolig med den daglige virksomheten ved en liten grunnskole for 1. til 4. årstrinn, enn ved en stor videregående skole med mange elever og ansatte. Det å ha felles rektor for to store skoler som ligger geografisk atskilt vil lett kunne være i strid loven. Rektor skal jo i tillegg til å holde skolen i gang også bruke tilstedeværelsen til å videreutvikle skolen.

Rapport bestilt av KS, utført av Rambøl Microsoft Word - tmp2pdf363795 (ks.no)

- I prinsippet hindrer verken Opplæringsloven eller Barnehageloven felles ledelse i skole og oppvekst, så lenge den faglige, pedagogiske og administrative ledelsen ved skolene og barnehagene er forsvarlig. I Opplæringsloven stilles det imidlertid strenge krav til at rektor holder seg fortrolig med den daglige virksomheten, og jobber for å videreutvikle virksomheten. Dette må tolkes som et krav til rektors tilstedeværelse ved de ulike avdelinger av skolen. Samtidig åpner lovverket for at oppgaver og noe av rektors myndighet kan delegeres til andre, men det er klart at det fremdeles er rektor som har det øverste ansvaret. I hvilket omfang rektor selv må være tilstede ved skolens enkelte avdeling er ikke klart, men avdelingenes størrelse og geografisk avstand mellom dem vil begrense mulighet for tilstedeværelse og fortrolighet. Derfor bør det

dokumenteres at kravene om fortrolighet og videreutvikling av virksomheten oppfylles for de enheter som inngår i enn felles ledelsesmodell